



Tampereen ammattikorkeakoulu

# AMMATILLINEN OPETTAJAKORKEAKOULU

Opettajankoulutuksen kehittämishanke

Porin Ammattiopiston toimiala 7  
Saksanvaihdon kehittäminen

Jouni Mettälä

2006

Jouni Mettälä  
TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU, AMMATILLINEN  
OPETTAJAKORKEAKOULU: saksanvaihdon kehittäminen  
Ryhmäohjaaja Pekka Kalli  
19 s + 4 liitettä.  
Toukokuu 2006  
Asiasanat: opiskelijavaihto, saksanvaihto

## TIIVISTELMÄ

Saksanvaihdon kehittämissuunnitelmassa kuvaan tapahtunutta oppilasvaihtoa, sen toteuttamisessa havaittuja ongelmia ja vaikutuksia

# 1. Sisällysluettelo

<b>1. SISÄLLYSLUETTELO .....</b>	<b>2</b>
<b>2.ESIPUHE .....</b>	<b>3</b>
<b>4.TOTEUTUSSUUNNITELMA .....</b>	<b>6</b>
<b>5. OPISKELIJAVALINTA .....</b>	<b>7</b>
<b>6. YHTEYDENPITO .....</b>	<b>7</b>
<b>7.VAIHTO SUOMESSA.....</b>	<b>8</b>
<b>8. VAIHTO SAKSASSA .....</b>	<b>13</b>
<b>9. KIITOKSET .....</b>	<b>17</b>
<b>9. YHTEENVETO.....</b>	<b>18</b>
<b>10. LIITTEET .....</b>	<b>19</b>
<b>10.1. KANSILEHTI.....</b>	<b>19</b>
<b>10.2. MARKUS HUNGERN:IN VAIHTOKERTOMUS .....</b>	<b>19</b>
<b>10.3. MARTIN MÜLLERIN DVD SAKSANVAIHDOSTA.....</b>	<b>19</b>
<b>10.4 SAKSAN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ.....</b>	<b>19</b>

## 2.Esipuhe

Tampereen ammatillisen opettajakorkeakoulun pedagogisiin opintoihin (35 ov.) kuuluvana kehitysprojektina olen tutkinut osallistumaani saksanvaihtoa sen toteuttamisessa havaittuja ongelmia, mahdollisia parannuskohteita, sekä vaikutuksia.

Porin Tekniikkaopiston sähköalalla on ollut jo kuusi kertaa opiskelijavaihtoa, Müncheniläisen Farscholen kanssa. Nyt organisaatiomme on uudistunut Ammattiopistoksi johon tulivat mukaan myös muut Porin toisen asteen ammattiopistot, metsä, palvelu ja sosiaali-ala. Oppilaitos hakee vielä uomaansa. Tässä yhteydessä kun kansainvälisyysrahoista on tiukka kilpailu, osastomme halusi parantaa vaihdon laatua varsinkin opiskelijoiden koulutuksen näkökulmasta. Joten tämä oli minulle luonteva kehitystyöprojekti.

Olen käsitellyt kehitystyöprojektissani omia, kollegoiden ja opiskelijoiden havaintoja. Vaihdon toteuduttua syyskuussa, oli hyvä tarkastella sen vaikutuksia ja parannuskohteita. Kansainvälistymisen ja sen vaikutusten laajuus, sekä myös joidenkin opiskelijoiden vanhempien taholta tuleva vastustus oli todella yllätyksellistä.

Kokonaisuutena vaihto oli erinomainen kokemus, jolle toivoisi jatkuvuutta. Opiskelijoissa tapahtuva kasvaminen oli vaihdon aikana silmiinpistävää. Kulttuurien erot olivat myös huomattavissa. Kokonaisuutena vaihtoryhmät olivat erinomaisia, aktiivisia opiskelijoita. Rahoitus oli todella vaikeaa oppilaitoksen tiukan taloudellisen tilanteen takia. Mukana oli 12 opiskelijaa molemmista oppilaitoksista. Joista kolme oli tyttöjä. Opiskelijat valittiin opintomenestyksen perustella kollegan edellisen vaihdon kokemusten takia. Sopivammaksi aiheeksi osoittautui logiikan opiskelu. Suomalaiset opiskelija olivat suuntautuneet sähkö ja elektroniikka asentajiksi ja saksalaiset mekatronikkaan. Majointi tapahtui perhemarjotuksena kummiopiskelijan kotona.

Vaihto aika oli 2 viikkoa ensimmäisen viikon maanantaista viimeisen viikon perjantaihin.

Saksalaisopiskelijat valitsivat kummiopiskelija suomalaisopiskelijoiden tekemien esittelyjen perustella.

Kummiopiskelijoihin pidettiin yhteyttä sähköpostin avulla.

Kesäloma tuotti yhteydenpito ongelmia, johon auttaa sopivan ajankohdan valinta.

Rahoitus kulutti yllättävän paljon aikaa, johon auttaisi organisaation joustava toimiminen, kuten vaihto opettajien tuntijärjestelyjenkin osalta vaihdon aikana.

Kulttuurin, kulkemisen ja järjestelyjen osalta, auttaa vaihto osapuolen ja paikan tunteminen etukäteen.



München Farschole A-siipi

### 3.Johdanto

Mukana vaihdossa ovat olleet Porin Ammattiopistosta.

Rehtori Jukka Salminen

Kehityspäällikkö Ari Hämäläinen

Toimialajohtaja Heli Valkeanpää

Sähkötöiden johtaja Eino Anttila

Lehtori Miika Perdén

Sähköalan opettajat.

Opiskelijat vanhempineen

Münchenistä Farscholen

Martin Müller

Manfred Schauhuberiä

Kollegat

Opiskelijat vanhempineen



Vaihtoryhmät Reposaaren pengertiellä

## 4. Toteutussuunnitelma

Heti, kun Ammattiopiston rehtori Jukka Salminen antoi luvan, saksanvaihtoon aloitimme suunnitella heille tarjottavaa ohjelmaa ja opiskelijoiden rekrytointia ja valintaperusteita.

Vaihtoryhmän suuruudeksi suunnittelimme 10-14 opiskelijaa.

Seuraavalla viikolla tiedotimme saksanvaihdosta, mainoksin ja mainospuhein toisen vuosikurssin luokille, kertoen hakumenettelystä ja viimeisestä hakulomakkeiden palautuspäivästä.

Valintakriteereiksi valitsimme hyvän koulumenestyksen ja kaikkien kurssien läpäisyn, Pekka Takalan edellisen vaihdon kokemusten takia.

Koulutuksellisesti suunnittelimme mitä kursseja voimme pitää nykyisillä opettajaresursseilla.

Vaihtoehtoisiksi jäivät logiikkakoulutus, Linux, net witch, ja joitain muita tietoliikennetekniikan kursseja.

Mutta koska saksalaiset opiskelijat opiskelevat koulussaan mekatroniikkaa, jäi vaihtoehtoksi oikeastaan vain logiikkakoulutus lisättynä kotisivukurssilla tai muulla vastaavalla, sekä tietenkin suomen kielen kurssi.

Syyskuun alussa on kaikkein paras aika saksalaiselle osapuolelle, koska heidän lukukautensa alkaa silloin, mutta myös meille se on sopiva ajankohta.

Tosin silloin säätila ei mahdollista aina ulkonaolevaa toimintaa. Ajankohta antaa myös mahdollisuuden lukujärjestysten suunnitteluun.

Vaihtoaika oli kaksi viikkoa molemmissa maissa ja majoitus kotimajoituksena, näin kustannukset pysyisivät kohtuullisena.

Saksalaisilta odotimme vastaavaa suunnittelua.

## 5. Opiskelijavalinta

Valintakriteereinä oli hyvän koulumenestys ja kaikkien kurssien läpäisy, joten jouduimme hylkäämään osan hakemuksista.

Valinnan jälkeen opiskelijoita oli mukana sähkövoimatekniikasta ja tietoliikennetekniikasta, osa oli monimuoto opiskelijoita. Sukupuolijakauma oli kolme tyttöä ja seitsemän poikaa. Tämä teetti ongelmia vaihto-oppilaitokselle tyttöjen määrän suhteen.

Ryhmä muodostui sopivan pieneksi taloudellinen niukkuus huomioon ottaen, tosin yllättävän vähän tuli vaihtohakemuksia. Ideaalisin tilanne olisi ollut, jos kaikki opiskelijat olisivat olleet samasta opetusryhmästä.

## 6. Yhteydenpito

Tärkeimmäksi yhteydenpitovälineeksi muodostui sähköposti. Meidän opiskelijamme tekivät lyhyet englanninkieliset potretit itsestään, jotka lähetettiin saksalaiselle osapuolelle. Näiden perusteella saksalaiset valitsivat itselleen kummiopiskelijansa. Kun opiskelijat olivat valinneet kummiopiskelijansa, lähettivät he potrettinsa suomalaisopiskelijoille.

Tässä vaiheessa jouduin olemaan usein yhteydessä saksalaisosapuoleen, koska kaikki kummiopiskelijat eivät olleet ottanut yhteyttä kummiopiskelijoihinsa ja kesäloma oli juuri alkamassa..

Osa kummiopiskelijoista oli yhteydessä toisiinsa jo loman aikana. Elokuussa, kun aloitimme syyslukukauden, ei saksalaisosapuolta saatu kiinni ennen kuin viikkoa ennen vaihtoa.

Tässä on selvästi kehittämisen paikka!

Elokuussa, heti koulun alettua Pekka Takala joutui sairauslomalle. Onneksi sain Miikka Perdénin supervaisoriksi opastamaan ja neuvomaan.

Mutta jo ensimmäisellä kouluviikolla pidimme saksanvaihdon vanhempainillan, johon lähes kaikki vanhemmat saapuivat.

Täällä esittelimme vaihtoa ja sen periaatteita.

Hyvin monen oli vaikea suhtautua saksalaisen kummiopiskelijan majoittautumisen heidän kotiinsa kahden viikon ajaksi.



## 7.Vaihto Suomessa

12.9.06 Saksalaiset opiskelijat opettajineen saapuivat maanantai-illalla Poriin. Olimme Miika Pérdenin ja opiskelijoiden sekä heidän vanhempiansa kanssa vastassa Porin linja auto asemalla. Opiskelijat menivät kummiopiskelijoiden kanssa koteihinsa. Tässä vaiheessa ilmeni ongelmia yhden suomalaisen kummiopiskelijan kanssa. Hän ei pystynyt majoittamaan kummiopiskelijaansa, mutta onneksi toisella kummiopiskelijalla oli tilaa hänelle.

13.9.06 Tiistaina opiskelijat saapuivat kummiopiskelijoineen Porin Ammattiopiston tekniikan auditorioon, jossa kielten opettajat kävivät Miika Pérdenin kanssa läpi suomalaista koulutusjärjestelmää, opiskelijat selvittivät kulkemiset kummiopiskelijoille ja saksalaiset kollegat maksoivat niille, jotka olivat saaneet linja auto liput hankittua.

Tämän jälkeen tutustuimme oppilaitoksemme eri koulutusaloihin. Tähän meni yllättävän paljon aikaa, joten ensimmäisen päivän ohjelma ei saa olla näin tiukka. Opiskelijat tutustuttivat kummiopiskelijat Poriin omatoimisesti iltapäivällä.



Porin Ammattiopiston tekniikan päärakennukset

14-15.9.06 Keskiviikkona ja torstaina alkoi varsinainen logiikkakoulutus Eino Anttilan johdolla. Logiikkana toimi Siemens S7, joka oli osalle saksalaisopiskelijoille tuttu, mutta ei suomalaisille kummiopiskelijoille. Tosin saksalaiset kollegat kertoivat, etteivät heidän opiskelijansa ole käyneet kaikkia siemensin kursseja läpi. Tämä ei tainnut pitää paikkaansa jokaisen opiskelijan kohdalla.



S7 opetusta

16.9.06 Perjantaina oli vuorossa Miika Pérdenin järjestämä laivaristeily Luvialaisella ms Empaatilla.

Valitettavasti oli sen verran kova aallokko, ettemme voineet nousta maihin Säpin saareen. Ajettumme suojaisempaan paikkaan pääsivät opiskelijat saunomaan, uimaan, ja syömään makkaraa.

Opiskelijat olivat innoissaan aallokosta, joka välillä pärskäytti kannelle. Tästä on liitteenä 10.3 Martin Müllerin DVD video.



ms Empaatti

17-18.9.06 Viikonlopun opiskelijat viettivät kummiperheissään.

Osa vanhemmista järjesti ryhmässä toimintaa viikonloppuna heidän kummiopiskelijoilleen.

Saksanvaihto loi yhteyden opiskelijoiden vanhempien kesken, tämän näen hyvänä esimerkkinä vaihdon vaikuttavuudesta.

19.9.06 Toisen viikon maanantaina oli vuorossa Eino Anttilan logiikkakoulutus, josta oppilaat saivat todistuksen kurssin läpäisystä. Kaikki opiskelijat läpäisivät kokeen ja testit.

20.9.06 Tiistaina opiskelijat olivat kummiopiskelijoiden mukana työssäoppimassa tai oppitunnilla.

21.9.06 Keskiviikkona oli vuorossa tutustuminen Satakunnan keskussairaalaan, ja tuulimyllyihin esittelykeskuksessa Einon kääntämänä ja Reposaareen, josta kerroin lyhyen historiikin. Takaisin tullessa poikkesimme tietysti Yyterissä.



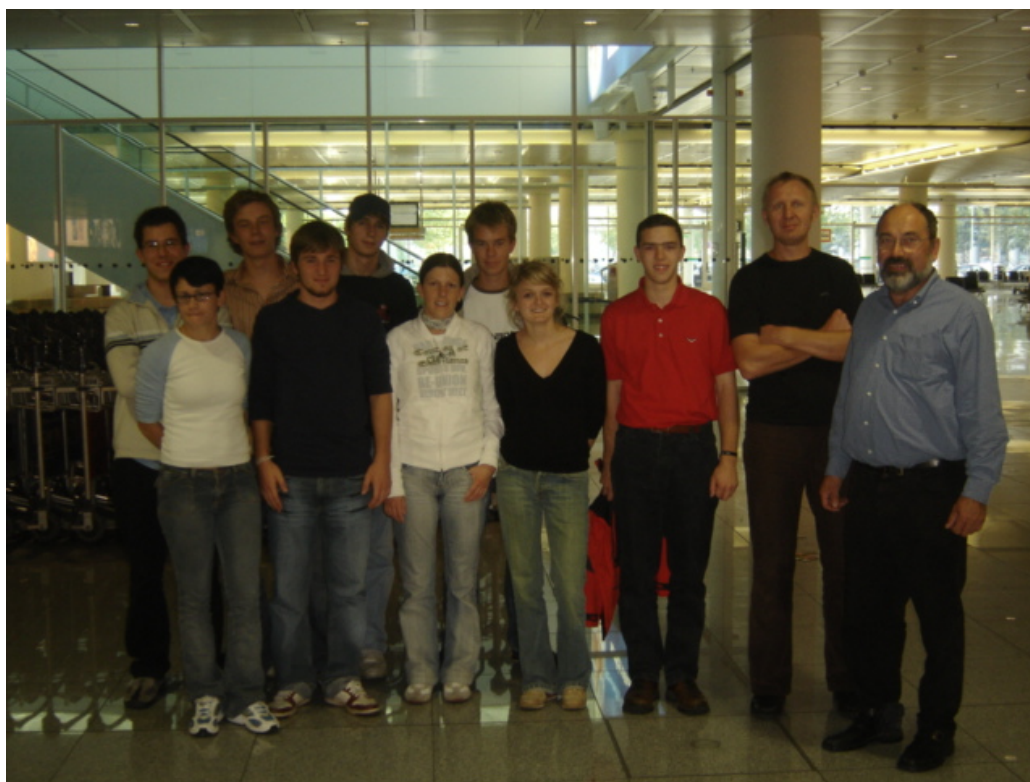
Ari Vanne esittelee satakunnan keskussairaalan ilmastointitekniikkaan



Yyterin santoja

22.9.06 Torstaina opiskelijat olivat kummiopiskelijoiden mukana työssäoppimassa tai oppitunnilla.

23.9.06 Perjantiaamulla hyvästelimme heidät Porin linja-autoasemalla. Opiskelijat olisivat halunneet olla pitempään täällä. Meidät toivotettiin tervetulleiksi Müncheniin kahden viikon kuluttua.



Saksalaiset vaihto opiskelijat opettajineen

## 8. Vaihto Saksassa

10.10.06 Maanantaina lähdimme klo 3 yöllä Porin linja-auto asemalta kohti Helsinki-Vantaan lentokenttää. Emme mahtuneet klo 12 koneeseen, jonka vuoksi jouduimme lähtemään niin aikaisin. Kello 7:10 lähdimme kohti Müncheniä.

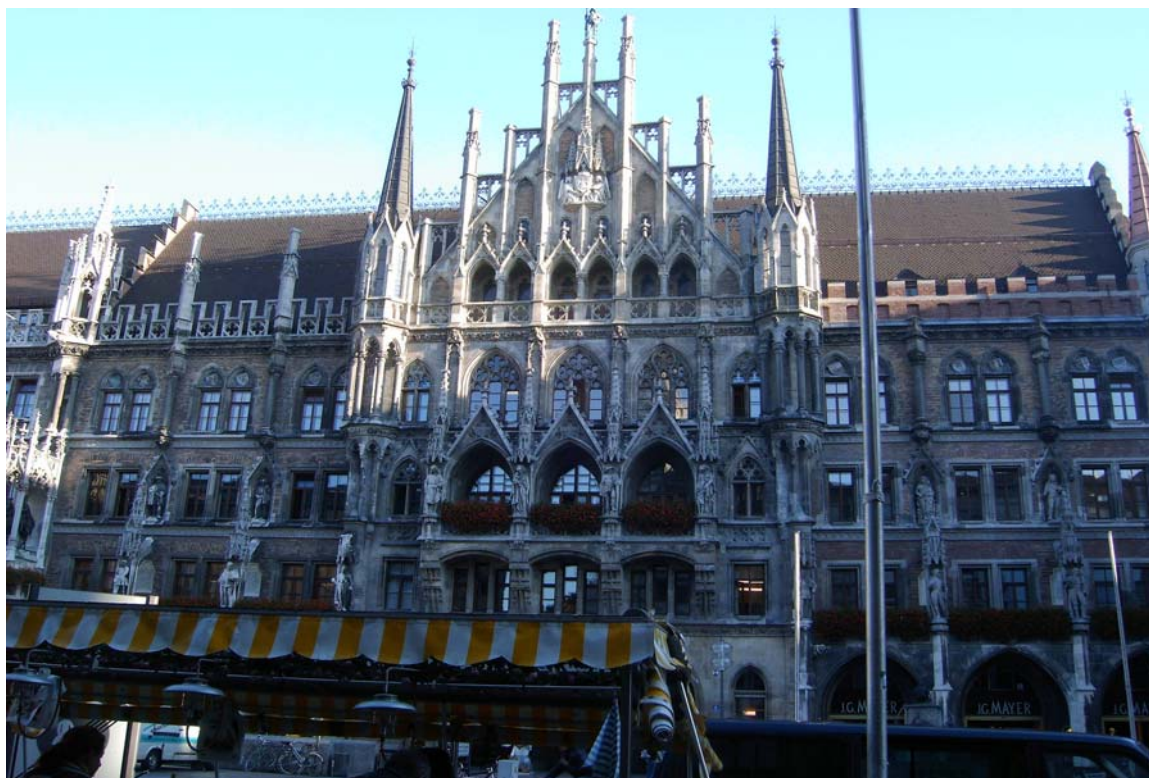
Perillä huomasi kulttuurieron, kukaan ei ollut vastassa. Aika vaikea olisi ollut kulkea, ellei Miika Pérden olisi ollut mukana. Asemalta ostimme automaattista ryhmälipun opiskelijoille, ”kaksi aikuista ja kaksi lasta sekä koira” kuten opiskelijat leikkisästi sanoivat. Lippu täytyi huomata leimata asemalla, junassa ei ollut leimauskonetta, kuten Suomessa. S baanalla pääsimme Hackebrücken asemalle, josta kävelimme matkalaukkuinemme koululle. Aseman seudun liikennejärjestelyt olivat muuttuneet siitä kun Miikka oli käynyt viimeksi siellä, joten oli aika hankala löytää perille. Kartasta ei ollut juurikaan apua, koska se oli vanhentunut.

Päivä vierähti kouluun tutustumisella ja kulkujärjestelyjä selvitellessä. Oppilaitoksen järjestelyt olivat kyllä aika hukassa. Joudumme vaihtamaan luokkaa useasti päivän aikana.

Yllätykseksemme saimme kuulla heidän ottaneen samantyyllisen opetussuunnitelman käyttöön kuin Suomessakin. Tosin Saksassa opetussuunnitelmat ovat osavaltiokohtaisia. Joten opetussuunnitelma koski vain Baijerin osavaltiota. Liitteenä 10.4 Saksan opetusjärjestelmistä enemmän. Toisena erikoisuutena, oli heidän ruokailujärjestelyt. Jokainen opiskelija mutusti eväitään opiskelun lomassa, Suomessa tämä olikin heidän mielestään järjestetty erinomaisesti. Jouduimme kävelemään useamman kilometrin päähän ruokalaan syömään.

Illalla odotti toinen yllätys, hotelli johon minut oli Miika Pérden kanssa majoitettu, oli todellinen murju, itse en saanut juurikaan nukuttua.

11.10.06 Tiistaina oli vuorossa tutustuminen Münchenin keskustaan ja ruokailu Radhaussissa. Keskustaan tutustuimme city-rallin avulla kummiopiskelijoiden ohjaamana. City-rallin jälkeen palasimme koululle, jossa opiskelijoille oli Saksan kielen kurssi. Illalla pelasimme sählyä Suomi vastaan Saksa. (Suomi voitti)



Radhaus

Kollegamme oli saanut hankittua tuttavansa asunnon vuokralle meille, joten asumispuoli oli meillä nyt kunnossa.

12.10.06 Keskiviikon opiskelijat olivat kummiopiskelijoiden mukana näiden työpaikoilla.

13.10.06 Torstaina tutustuimme Schneiderin tuotantolaitokseen. Yrityksessä vierailuumme oli todella panostettu. Yritys valmistaa elektroluminenssi kalvoja ja kaikenlaisia tarroja. Toinen vierailukohtemme oli jalkapalloilijoiden ”pyhättö” Allianz arena johon mahtuu hulppeat 70 000katsojaa.



Arena ulkoa

Sisältä

14.10.06 Perjantain opiskelijat olivat kummiopiskelijoiden mukana näiden työpaikoilla, ja viikonlopun kummiperheissään.

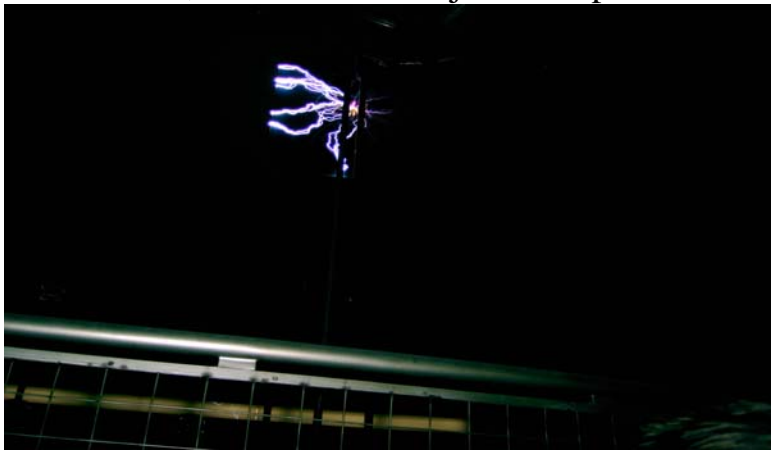
17.10.06 Toisen viikon maanantaina menimme tutustumaan Deutse museumiin, joka on maailman laajin tekninen museo.

Museon sisäpinta-ala on noin kolme hehtaaria.

Saksalaiset opettajat kummiopiskelijoineen toimivat oppaina.

Aloitimme tutustumisen kaivosmuseosta, joka on tehty rakennuksen alapuolelle.

Siellä oli demonstroitu kaivosta aidontuntuisin kipsiseinin, varhaisista ajoista nykypäivään. Siirryimme sieltä sähköpuolelle jossa oli näytös valokaarella, faradein häkistä ja salamapurkauksesta.



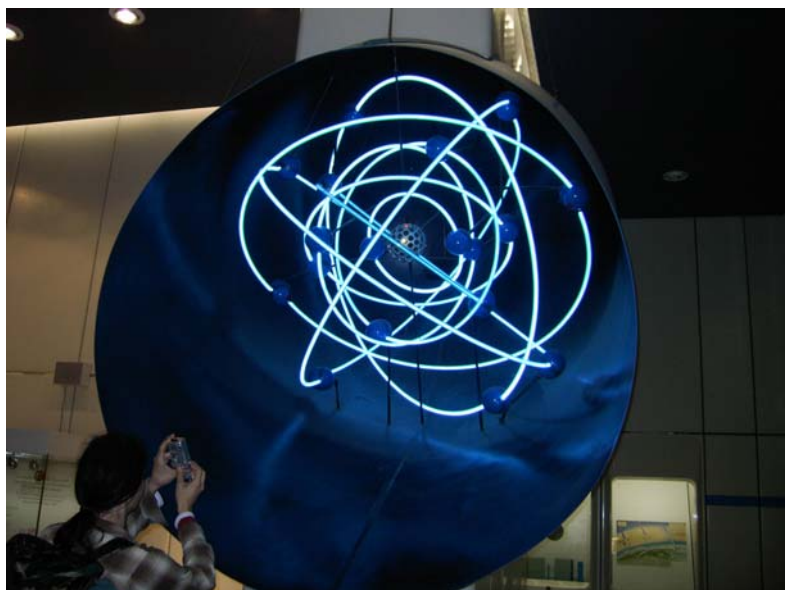
200 000 Voltin valokaari kiertää lasilevyn

Esityksen jälkeen siirryimme toiseen kerrokseen jossa on lukematon määrä fysiikan ja sähkötekniikan harjoituslaitteistoja joita opiskelijat tutkivat innoissaan, tosin ennen kello kahtatoista opiskelijat väsyivät liikatarjontaan.

Kahdeltatoista kokoonnuimme aulaan jossa söimme eväät.

Eväiden jälkeen hajaannuimme eri osastoille, vaikka kuljin aika reippaasti, en ehtinyt käydä kaikissa museossa olevilla osastoilla ennen sen sulkemista.





Atomin rakenne

18-19.10.06 Tiistain ja keskiviikon opiskelijat olivat kummiopiskelijoiden mukana näiden työpaikoilla.

20.10.06 Torstaina vierailimme Ludvigin v:1912 teettämässä vuoristo linnassa Algolin kylässä.

Matkustimme tänne Algo expressillä.

Linnassa käynnin jälkeen kävelimme vuoristopolkua pitkin Rahun kylään, josta palasimme takaisin rautatieasemalle ja junalla takaisin Müncheniin.



Vuoristolinna

10.10.06 Perjantaina aamupäivällä lähdimme takaisin kohti Poria. Takaisin Porissa olimme klo 17.30

## 9. Kiitokset

Saksanvaihto, johon osallistuin, oli kohdallani ensimmäinen.

Kiitän Saksanvaihdon järjestämisen osalta Porin Ammattiopiston sähköalan opettajaa Pekka Takalaa erinomaisesta suunnittelusta.

Kiitän toteutumisesta ja rahoituksen järjestämisestä Porin Ammattiopiston kehityspäällikköä Ari Hämäläistä sekä Porin Ammattiopiston rehtoria Jukka Salmista.

Erityiset kiitokset käytännön ohjaamisesta, neuvomisesta sekä jääräpäisyyteni sietämisestä vaihdon aikana Porin Ammattiopiston sähköalan opettajaa Miikka Perdénille.

Kiitän englanninkielisen ammatillisen opetuksen antamisesta Porin Ammattiopiston sähköalan sähkötöiden johtajaa Eino Anttilaa.

Kiitän vaihto-oppilaitoksen Müncheniläisen Farscholen kollegoja Martin Mülleriä ja Manfred Schauhuberiä sekä heidän rehtoriaan

Kiitos tästä työstä kuuluu Tampereen Ammatillisen opettajakorkeakoulun ryhmä 31 ryhmäohjaajalle Pekka Kallille

## 9. Yhteenveto

Vaihto kokonaisuutena oli onnistunut.

Meidän piti ostaa lentoliput kaupungin virallisesta hankintapaikasta, kilpailuttamalla ne olisimme säästäneet lähes 100 €lipulta, joten taloudellisuudesta ei voi olla kyse.

Saksaset opiskelijat pitivät Suomessa erityisesti ruokatauosta ja maksuttomasta aterialta joka oli heidän mielestään yllälistä.

Erilaisesta opetustyylistä joka oli heidän mukaansa henkilökohtaisempaa.

Toimivista bussiyhteyksistä iltaan.

Eriyisesti luonnosta ja hiljaisuudesta.

Oppilaitokseen tutustumiseen meni yllättävän paljon aikaa, joten ensimmäisen päivän ohjelma ei saa olla liian tiukka.

Liput kannattaa varata jo vuotta aikaisemmin jos mahdollista, jotta pääsee siinä koneessa joka on aikataulullisesti edullisempi.

Perillä huomasi kulttuurieron, kun ketään ei ollut vastassa. Aika vaikea olisi ollut kulkea, ellei Miika Perdén olisi ollut mukana. Asemalta ostimme automaattista ryhmälipun opiskelijoille, kaksi aikuista ja kaksi lasta sekä koira kuten opiskelijat leikkisästi sanoivat. Lippu täytyi huomata leimata asemalla, junassa ei ollut leimauskonetta, kuten Suomessa. S baanalla pääsimme Hackebrücken Asemalle, josta kävelimme matkalaukkuinemme koululle.

Suomessa on tapana mennä vieraita vastaan ja olla vieraanvaraisia.

Saksassa toimitaan vähän eri tavalla.

Opiskelijoilla oli matkasta 200 €omavastuu maksu, johon kuului lämmin ateria jokaisena koulupäivänä.

Paikallinen taso oli kyllä vähän eri luokkaa kuin Suomessa. Keskustassa ruoka maksoi todella paljon, sivummalla jopa vähemmän kuin Suomessa, riippuen tietenkin ruokalajista.

Saksassa ruokailujärjestelyt poikkeavat suomalaisesta, jokainen opiskelija mutusti eväitään opiskelun lomassa.

Hotellit eivät todellakaan ole pohjoismaista tasoa.

Vaikuttavuudesta viimeisin havainto on Porissa järjestettävä museoiden yö, joka on kopioitu Münchenistä.

## 10. Liitteet

10.1. Kansilehti

10.2. Markus Hungern:in vaihtokertomus

10.3. Martin Müllerin dvd saksanvaihdosta

10.4 Saksan koulutusjärjestelmä